

V Bruselu dne 22.5.2017
COM(2017) 519 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Rakouska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2017

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Rakouska na rok 2017

a stanovisko Rady k programu stability Rakouska z roku 2017

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise²,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu³,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise roční analýzu růstu⁴, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2017. Priority této roční analýzy růstu potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada. Dne 16. listopadu 2016 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování⁵, ve které není Rakousko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny. Toto doporučení potvrdila ve dnech 9. a 10. března 2017 Evropská rada a dne 21. března jej přijala Rada⁶.
- (2) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik v hospodářské a měnové unii by Rakousko jakožto země, jejíž měnou je euro, mělo zajistit, aby bylo doporučení pro eurozónu, které je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1, plně a včas provedeno.

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² COM(2017) 519 final.

³ P8_TA(2017)0038, P8_TA(2017)0039 a P8_TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ 2017/C92/01.

- (3) Dne 22. února 2017 byla zveřejněna zpráva o Rakousku pro rok 2017⁷. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Rakousko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 12. července 2016, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020.
- (4) Dne 21. dubna 2017 předložilo Rakousko svůj národní program reforem na rok 2017 a dne 2. května 2017 svůj program stability z roku 2017. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (5) Relevantní doporučení pro jednotlivé země jsou zohledňována v programech členských států v rámci evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů) na období 2014–2020. Právní předpisy, jimiž se ESI fondy řídí⁸, stanoví, že je-li to nezbytné k podpoře provádění příslušných doporučení, může Komise členský stát požádat, aby své relevantní programy v rámci ESI fondů přezkoumal a změnil. Komise formulovala bližší pokyny k uplatňování těchto ustanovení⁹.
- (6) Na Rakousko se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo pro zadlužení. Ve svém programu stability z roku 2017 vláda očekává zlepšení celkového schodku státního rozpočtu na 1,0 % HDP v roce 2017 a poté na 0,3 % HDP v roce 2021. Předpokládá se, že střednědobý rozpočtový cíl – do roku 2016 strukturální schodek ve výši 0,45 % HDP a poté ve výši 0,5 % HDP – bude splněn v roce 2019. Podle programu stability se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP bude z 84,6 % v roce 2016 postupně klesat až na 71,0 % v roce 2021. Makroekonomický scénář, z něhož tyto rozpočtové projekce vycházejí, je příznivý a předpokládá v letech 2017 a 2018 silný růst investic a vývozu.
- (7) Program stability uvádí, že rozpočtové důsledky mimořádného přílivu uprchlíků a bezpečnostních opatření jsou značné, a náležitě dokládá rozsah a povahu těchto dodatečných rozpočtových nákladů. Podle Komise činily v roce 2016 způsobilé dodatečné výdaje související s mimořádným přílivem uprchlíků 0,25 % HDP a s bezpečnostními opatřeními 0,04 % HDP. V současné době se odhaduje, že v roce 2017 bude dodatečný dopad bezpečnostních opatření v porovnání s rokem 2016 na úrovni 0,01 % HDP. Na tyto dodatečné výdaje se vztahují ustanovení čl. 5 odst. 1 a čl. 6 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 1466/97, neboť příliv uprchlíků a závažnost teroristické hrozby jsou mimořádné události, jejich dopad na veřejné finance Rakouska je značný a povolení dočasného odchýlení od cesty k postupnému dosažení střednědobého rozpočtového cíle by neohrozilo udržitelnost. Rozsah požadované korekce v zájmu postupného dosažení střednědobého rozpočtového cíle na rok 2016 byl proto s ohledem na dodatečné náklady související s uprchlíky a s bezpečnostními opatřeními snižen. Pokud jde o rok 2017, na jaře 2018 bude na základě zjištěných údajů poskytnutých rakouskými orgány provedeno konečné posouzení včetně posouzení způsobilých částek.
- (8) Dne 12. července 2016 Rada doporučila Rakousku zajistit, aby odchýlení od střednědobého rozpočtového cíle bylo omezeno na výjimku spojenou s rozpočtovými

⁷ SWD(2017) 85 final.

⁸ Článek 23 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁹ COM(2014) 494 final.

důsledky mimořádného přílivu uprchlíků¹⁰, a za tím účelem dosáhnout v roce 2017 roční fiskální korekce ve výši 0,3 % HDP, jestliže střednědobého rozpočtového cíle nelze dosáhnout s nižším úsilím. Podle prognózy Komise z jara 2017 se požaduje, aby strukturální saldo v roce 2017 zůstalo stabilní, přičemž je zohledněna umožněná výjimka. Prognóza Komise poukazuje na riziko, že v roce 2017 dojde k určité odchylce od tohoto požadavku. Podle prognózy Komise z jara 2017 by Rakousko mělo v roce 2018 zajistit, aby nominální míra růstu čistých primárních veřejných výdajů¹¹ nepřekročila výši 2,2 %, což odpovídá zlepšení strukturálního salda o 0,3 % HDP¹². Při nezměněné politice existuje riziko, že se Rakousko od uvedeného požadavku v roce 2018 poněkud odchýlí. Předpokládá se zároveň, že Rakousko v letech 2017 a 2018 dodrží pravidlo pro zadlužení. Celkově se Rada domnívá, že Rakousko musí být připraveno přijmout další opatření k zajištění dodržování pravidel v letech 2017 a 2018.

- (9) Výdaje na důchody a zdravotní péči představují vzhledem k rychle stárnoucímu obyvatelstvu středně vysoké riziko z hlediska fiskální udržitelnosti ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Veřejné výdaje Rakouska na důchody jsou ve srovnání se zbytkem Evropy relativně vysoké a očekává se, že do roku 2060 vzrostou o 0,5 procentního bodu HDP. V průměru se přitom v EU za stejné období očekává pokles o 0,2 procentního bodu HDP. Jednou z hlavních příčin vyšších výdajů na důchody je skutečný věk odchodu do důchodu, který navzdory nedávným reformám zůstává nízký. V současnosti je 60 let a 3 měsíců, tedy značně pod průměrem EU, který je 63 let a 6 měsíců u mužů a 62 let a 6 měsíců u žen (údaje za rok 2014). Současný zákonem stanovený věk odchodu do důchodu u žen (60 let) navíc patří mezi nejnižší v EU, přičemž s věkem u mužů začne být harmonizován až v roce 2024. Navázání zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu na změny střední délky života by v kontextu stárnoucí populace přispělo k zajištění udržitelnosti důchodů, také zvýšením skutečného věku odchodu do důchodu.
- (10) Pokud jde o zdravotní péči, ve střednědobém a dlouhodobém horizontu se očekává výrazné zvyšování veřejných výdajů z již tak vysoké úrovně, a sice o 1,3 procentního bodu HDP do roku 2060, přičemž průměr EU je 0,9 procentního bodu. Hlavní příčinou vysokých výdajů na zdravotní péči je rozsáhlé odvětví nemocniční péče a současně nedostatečné využívání méně nákladné ambulantní péče. Podíl výdajů na nemocnice v celkových nákladech na zdravotní péči patří k nejvyšším v EU. Proto musí být plně provedeny nedávné iniciativy zaměřené na posílení poskytování primární péče, včetně podpory nových ujednání o financování mezi poskytovateli zdravotní péče a fondy sociálního zabezpečení. Rakouské nemocniční odvětví také nedostatečně používá účinné způsoby zadávání veřejných zakázek, jako jsou zadávací řízení zveřejněná v celé EU (0,23 % HDP oproti průměru EU 0,62 %), agregace zadávání a necenová zadávací kritéria.

¹⁰ Rakousko se bude moci do roku 2017 a 2018 odchýlit od svého střednědobého rozpočtového cíle o částku odpovídající dodatečným rozpočtovým důsledkům v souvislosti s mimořádným přílivem uprchlíků (v roce 2015) a bezpečnostními opatřeními (v roce 2016), jelikož se dočasné odchylky v obou případech převádějí do celkového období tří let.

¹¹ Čisté výdaje sektoru vládních institucí se skládají z celkových výdajů sektoru vládních institucí bez úrokových nákladů, výdajů na programy Unie plně kompenzovaných příjmy z prostředků Unie a nediskrečních změn výdajů na podporu v nezaměstnanosti. Rakouskem financovaná tvorba hrubého fixního kapitálu je rozložena do čtyřletého období. Diskreční opatření na straně příjmů nebo zákonem předepsané zvýšení příjmů jsou zohledněny. Jednorázová opatření na straně příjmů i výdajů jsou vyrovnána.

¹² Povinnost opravy pro rok 2018 v případě Rakouska zohledňuje příspěvky přidělené na rok 2016 související s mimořádnými událostmi, jelikož se dočasné odchylky převádějí do období tří let.

- (11) Zákon o vyrovnávání příjmů z roku 2017 přispěl ke zjednodušení finančních vztahů mezi různými úrovněmi správy v Rakousku. Fiskální rámec v Rakousku je však stále příliš složitý, pokud jde o kompetence a finanční ujednání, a nadále jej poškozují nesoulad mezi pravomocemi místních vlád a spolkové vlády k získávání příjmů a jejich širší odpovědnosti za výdaje.
- (12) Ačkoli při daňové reformě v roce 2016 se daňové zatížení snížilo z 49,5 % na 46,7 %, je i nadále poměrně vysoké oproti průměru EU, který činí 40,6 % (číselné údaje se týkají svobodně bezdětné průměrně výdělečně činné osoby). Kvůli absenci indexace daňových pásem vzhledem k inflaci dojde v důsledku roční fiskální brzdy znovu k postupnému zvyšování daňového zatížení. Naopak nedostatečně využívány jsou zdroje příjmů více podporující růst, jako např. periodické daně z nemovitostí, zejména kvůli zastaralému základu daně. Příjmy z periodických daní z nemovitostí jsou v Rakousku na velmi nízké úrovni 0,2 % HDP, přitom průměr EU v roce 2014 činil 1,6 % HDP. Podobně je v Rakousku relativně nízká i implicitní míra zdanění energií, což poukazuje na nevyužitý prostor pro ekologické daně včetně pobídek k pozitivnímu chování.
- (13) Trh práce v Rakousku sice vykazuje lepší výsledky než trhy většiny zemí EU, problémy však přetrvávají. Zejména není dostatečně využit potenciál žen na trhu práce, což se odráží ve vysokém rozdílu v odměňování žen a mužů, mimo jiné v důsledku vysokého podílu částečných úvazků. V roce 2015 byl rozdíl v odměňování žen a mužů 21,7 %, přičemž průměr EU činil 16,3 %. Vysoký a nadprůměrný podíl žen pracujících na částečný úvazek do značné míry souvisí s povinnostmi péče o děti a starší osoby. V roce 2015 činil podíl míst pro děti do 3 let v zařízeních péče o nejmenší děti 25,5 %, což je stále značně pod hranicí barcelonského cíle, tj. 33 %.
- (14) V oblasti vzdělávání již Rakousko překročilo své národní cíle v rámci strategie Evropa 2020. Výsledky v oblasti vzdělávání však silně závisejí na sociálně-ekonomickém zázemí, jak potvrdily výsledky průzkumu PISA (OECD) z roku 2015. U žáků z přistěhovaleckého prostředí jsou výsledky v oblasti vzdělávání podstatně horší než u jiných žáků. V roce 2015 byla u žáků narozených v zahraničí pravděpodobnost, že opustí školu před dokončením vyššího středního vzdělání, třikrát vyšší než u žáků narozených v Rakousku. Problémy s integrací mají rovněž děti přistěhovalců narozené v Rakousku. Rakousko se navíc potýká s výzvou integrovat do vzdělávacího systému velký počet žadatelů o azyl a uprchlíků.
- (15) V bankovním sektoru dochází k trvalému, i když pomalému zlepšování. Kapitalizace rakouských bank je nadále nižší než u srovnatelných bank v EU a jejich schopnost vytvářet zisk na domácím trhu je pod tlakem. Pokud jde o mezinárodní operace, kvalita aktiv a ziskovost se na několika trzích ve střední, východní a jihovýchodní Evropě dále zlepšily, slabá místa však přetrvávají. Mezitím došlo k růstu reálných cen nemovitostí a oživení hypotečních úvěrů, což podtrhuje význam makroobezřetnostních opatření.
- (16) Růst investic v Rakousku se v roce 2016 obnovil, ale investice malých a středních podniků a investice v odvětví služeb vykazovaly nadále slabiny. Rakousko uznává význam zakládání a růstu podniků pro nové investice (tj. nad rámec investic na obnovu) a pro související tvorbu pracovních míst. Proto si země stanovila ambiciózní cíle usnadnit digitální transformaci a vyřešit otázku tradičně nízké míry zakládání podniků (7,4 % oproti průměru EU 10,8 %) a růstu společností (7,3% podíl rychle rostoucích podniků oproti průměru EU ve výši 9,2 %). Již byla oznámena

některá specifická opatření, která spojují snižování investičních překážek s lepšími rámcovými podmínkami pro financování majetku vlastním kapitálem, podporou podnikání a daňovými pobídkami.

- (17) Regulační překážky v sektoru podnikatelských služeb a regulovaných povolání jsou stále vysoké, přičemž míra regulace je vyšší než v průměru v EU, zejména u architektů a inženýrů. U těchto profesí – a také u právníků, účetních / daňových poradců, patentových zástupců, realitních makléřů a průvodců cestovního ruchu – je navíc míra úbytku podnikání výrazně pod průměrem EU, což zřejmě naznačuje poměrně nízkou dynamiku a hospodářskou soutěž v oblasti odborných služeb v Rakousku. Tyto překážky zahrnují mimo jiné 1) omezení týkající se držení podílů a formy společností u architektů, inženýrů a patentových zástupců, 2) multidisciplinární omezení pro architekty a inženýry a 3) obzvláště široký rozsah vyhrazených činností u architektů, inženýrů a průvodců cestovního ruchu. Snížení těchto překážek by mohlo přispět k vyšší hospodářské soutěži, díky níž by na trh vstupovalo více podniků a spotřebitelé by mohli těžit z nižších cen. Komise vydala doporučení k řešení této otázky v lednu 2017 ve sdělení v rámci balíčku opatření proti překážkám na trzích služeb¹³.
- (18) Rakousko vyvinulo značné úsilí při přijímání žadatelů o azyl a integraci uprchlíků a dalších přistěhovalců. Integrace na trhu práce u osob pocházejících z přistěhovaleckého prostředí, zejména žen narozených mimo EU a uprchlíků hledajících zaměstnání, však zůstává problematická.
- (19) V kontextu evropského semestru provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Rakouska, kterou zveřejnila ve své zprávě o Rakousku pro rok 2017. Posoudila také program stability a národní program reforem, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Rakousku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Rakousku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v EU je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuti vstupy na úrovni EU.
- (20) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability, přičemž její stanovisko¹⁴ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1,

DOPORUČUJE Rakousku v období 2017–2018:

1. Nadále provádět fiskální politiku v souladu s požadavky preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu, to znamená dosáhnout svého střednědobého rozpočtového cíle v roce 2018, s ohledem na příspěvky související s mimořádnými událostmi. Zajistit udržitelnost systému zdravotní péče a důchodového systému. Racionalizovat a zefektivnit kompetence na různých úrovních správy a sladit jejich odpovědnost v oblasti financování a výdajů.
2. Zlepšit výsledky žen na trhu práce, mimo jiné zajištěním pečovatelských služeb pokrývajících dobu plného pracovního úvazku. Zlepšit výsledky vzdělávání znevýhodněných mladých lidí, zejména osob pocházejících z přistěhovaleckého prostředí. Podpořit investice v odvětví služeb pomocí snížení administrativních a regulačních překážek pro investice, zjednodušení vstupu na trh a usnadnění růstu společností.

¹³ COM(2016) 820 final, COM(2016) 821 final, COM(2016) 822 final, COM(2016) 823 final, COM(2016) 824 final.

¹⁴ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*